

גליונות לעיון בפרשת השבוע
ערוכים וידי נחמה ליבוביץ' הטנה הסמונה עטרה

18

ג' ד"ה (חשי"ט)

י"ז א-ה (המחנות)

וירם את המחנות מבין הסרפה ואת האש זרה הלאה כי קדשו.
 ד"ה כי קדשו: המחנות- ואסורים בהנאה, שהרי עטאום כלי טרה.
 ד"ה כי קדשו: ולא ידעתי טעה לאסור הזה, שהרי קטורה זרה הקריבו וזר טענה כלי טרה לחקטור
 בחוץ באסור אינו מקודש.
 אבל יש לומר, כי בעבור טעמו כן על פי משה, היו קדש, כי הם הקדישו אותם לסמים, לפי שחטבו
 טיענה אותם האלוקים באש וההיינה המחנות האלה כלי טרה באהל מועד לעולם.
 והנכון בעיני, כי יאמר הכתוב כי הקריבום לפני ה' ויקדשו להיות לאות לבני ישראל, כלומר: אני
 הקדשתי אותם מעת שהקריבו אותם לפני, כדי שיהיו לאות לבני ישראל.

ה' יצחק עראמה בעל עקדה יצחק:

... צוה סירס מחנות האנשים האלה אשר על ידם נחבטל הכזב וירקעום צפוי למזבח באופן סיהקיימו
 טס חמיד. ובוזה יהיה זכרון לבני ישראל אשר לא יקרב איש זר אשר לא מולע אהרן לחקטור קטורה
 לפני ה', והוצרך לתת טעם לחוס המחנות האלה במקום קדוה לאמר: כי במה שהקריבו המחנות לפני ה'
 לבקר במ האמה מקטקר נתקדשו להיות לאות לבני ישראל, כי הדבר המחליט והמבטל את המתנגד לקודש -
 קודש הוא כלי ספק, כי אין אהב בעולם כמי קיפיל האויב ואע"פ שיהטב מעוררנו... ואין כלי
 קודש כמי טמבטל הקטרוג מעל הקדוש.

אברבנאל

הנה צוה ה' שמחנות האנשים ההם נחטרו יהיו נלקחים מחוץ הסרפה וירקעום צפוי למזבח, לא מפני
 היות במחנות הלך קדושה, אלא כדי שיסארו טמה זכרון לבני ישראל מהמעטה ההוא, וזה: כי הנה
 המעטים לא יחטבו לסובים או רעים בבחינת עצמם בלבד, אלא בבחינת הכונה אשר יעשה אותם האדם עד
 טאם היה המעטה ההוא טוב ומטובח כפי עצמו הנגלה ממנו, אם כוון בו העושה אותו להכליה רע - הוא
 רע בלי ספק ואינו טוב.

והנה הקטורת עצמה בהיותו נקרב אל האלוקים היה טוב, אבל פני כוננ המקטירים אותו שהיתה רעה על
 ה' ועל משיחו, היה רע ומעטה בלתי הגון.

ובעבור שקרה ערער על כהונת אהרן ובאו המחנות והקטורה לנסוח האיש אשר יבחר ה' לבתונה, לכן
 רצה ית' שאותם המחנות אשר נעשה בהם הנסיון ההוא, מחיו כלם סנתסת, יסימו אותם סביב המזבח שהיה
 מנחסת, כדי שיהיו זכרון לבני ישראל, שלא יקרב איש טלא יהיה מזרע אהרן להקריב קטרת.

... שקרה ועדתו היו מקדשים המחנות ההם בהקריבם עליהם קטורת, לא אמר "כי קדושים הם" או "כי
 קודש הם", אלא "כי קדשו" - שהמחנות קדוים קרוו ועדתו לגבוה, אבל לפי האמה לא היה בהם קדושה
 כלל, כי בהיות כוננת רעה וכל מחטבתם מזוהמת, אין יהיה הפועל קדושה!

ה' יעקב צבי מלנבורג בפרושו הכתב והקבלה:

ד"ה כי קדשה: כאן נתן טעם על הרמט המחנות לבד, טלא יניחוס לאבוד לפי שקדשו, ר"ל אחרי טחלה
 עליהם אט מאת ה' הרי נתקדשו לחמוס, טהאט היא קדושה, וצוה אח"כ לעטותם צפוי למזבח, נתן טעם:
 לפי שקדושה זו באה עליהם, כי על ידם היתה נקמת המתקוממים נגד ה', ולכן ראוי לעטות מהם צפוי
 למזבח. להיחוס לזכרון, לכן חזר ואמר "את מחנות החטאים", טמצד טהחטאים הקריבום לפני ה' ויקדשו
 ע"י האס להעניסם, לכן ראוי לעטות בהם אות לזכרון טלא יחטאו עוד.

1. מה היא הטאלה טרצו כלם ליטב?
2. רט"י רצה ליטב בדבריו עוד טאלה נוספת. איזו היא?
3. מהי בקרה הרמב"ן על פרושו טל רט"י ומהו ההבדל העקרוני שבין דעותיהם?
4. מהו ההבדל שבין פרושו הראשון טל הרמב"ן "אבל יש לומר" לבין פרושו הסני "והנכון בעיני"?
5. התוכל למצוא את הטבה למה דחה הרמב"ן את פרושו הראשון ובכר עליו את הסני ("והנכון בעיני")?
6. האס קרוב בעל העקדה לאחד הפירוטים האחרים או הלך בדרך מיוחדת לו? - הסבר את דבריו המסומנים בקו.
7. במה מתנגד אברבנאל לפרושו טל רט"י (אע"פ טאינו מזכירו כלל)?
8. האס דומה בעל הכתב והקבלה בפרושו לאחד מקודמיו?

./.

ה פ ס ר ה

שמואל א' פרק יב

הטוח את דברי משה בפרשתנו לדברי שמואל בהפטרות:

במדבר טז טו: לא המור אחד מהם נשאתי	ולא ה'עויתי את אחד מהם.
שם א' י"ב ג: את סור מי לקחתי	וחמור מי לקחתי
ואת מי עסקתי	ואת מי רצותי
ומיד מי לקחתם כפר	ואעלים עיני בו ואטיב לכם

החולל להסביר את הסגנון בין דבריהם מחוץ סוגי המסכות שבהם נאמרו הדברים?

את סור מי לקחתי	וחמור מי לקחתי	ואת מי עסקתי	ואת מי רצותי
ומיד מי לקחתי כפר	ואעלים עיני בו	ואטיב לכם	

אברבנאל: שהטוח או יהיה בתורה הלואה או בדרך גזל שהדין בחזקה יקחהו או בדרך מהנה שיטאילתו ברצונו דברים. ובטלוטת הדברים האלה אמר: האם לקחתי מיד אחד מכם סור או חמור להסתמט בו ואח"כ אטיב אליו? והאם עסקתי וגזלתי איט לקחת ממנו בחזקה? והאם בקטתי בחזוננים לאדם שיחן לי דבר ברצונו?

או יהיה "את סור מי לקחתי" - למלאכה, "את מי עסקתי" - בממון, "ואת מי רצותי" - בגוף, על דרך (דברים כ"ח) "עשוק ורצוק".

מלבים: "את סור מי לקחתי" - בחזקה. והגם שהטופטים רגילים לקחת חמור לרכיבה בעת לכתם מעיר לעיר לספוט את העט.

"ואת מי עסקתי" - שהעושק הוא קל יותר. מכובט סכר סכיר וכדומה שאין גנזל בידים.

"ואת מי רצותי" - למי בקטתי שיחן לי איזו מהנה ברצונו.

הטוח בין שני הפרושים והסבר מה היא חולשתו של כל אחד מהם!

ואעלים עיני בו

רמ"ו: כדי להעלים עיני מן המטפט בטביל הממון.

אברבנאל: אם יבוט לומר בעני, אעלים עיני שלא אסתכל בו, ויאמר אותו לכם, ואני מטיב מיד בלי שום טענה אחרת.

מה ההבדל בין שני הפרושים ואיזה מהט נראה לך?

ח' ... כי לא מצאתם ביח' מאומה

מלבים: ובאטר יצויר שהגם שלא לקח דבר מיד איט, בכ"ז קבל סכר מקופת הצבור, באטר קופת הצבור וצדקות היו ביד הטופט והיה לו רשות גם כפי הדין לקחת סכרו ופרנסתו מסט, על זה אמר ... אף את חבקטו כל גנזי ביח', לא המצאו דבר.

מהיכן הראיה בפסוקנו, שכאן ידבר על לקיחה בסתר מן הקופת ולא מיד מיטתו?

המסומנות X קטות והמסומנות XX קטות ביותר יפתור כ"א לפי הכתור.
וגם חטוכות נא לשלוח לנחה ליבוביץ, קרית שטה, ירושלים.